ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ തൃതീയസ്കന്ധേ ചതുർഥോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ തൃതീയസ്കന്ധേ ചതുർഥോഽധ്യായഃ ॥

ഉദ്ധവ ഉവാച
അഥ തേ തദനുജ്ഞാതാ ഭുക്ത്വാ പീത്വാ ച വാരുണീം ।
തയാ വിഭ്രംശിതജ്ഞാനാ ദുരുക്തൈർമർമ പസ്പൃശുഃ ॥ **1** ॥

തേഷാം മൈരേയദോഷേണ വിഷമീകൃതചേതസാം ।
നിമ്ലോചതി രവാവാസീദ്വേണൂനാമിവ മർദനം ॥ **2** ॥

ഭഗവാൻ സ്വാത്മമായായാ ഗതിം താമവലോക്യ സഃ ।
സരസ്വതീമുപസ്പൃശ്യ വൃക്ഷമൂലമുപാവിശത് ॥ **3** ॥

അഹം ചോക്തോ ഭഗവതാ പ്രപന്നാർതിഹരേണ ഹ ।
ബദരീം ത്വം പ്രയാഹീതി സ്വകുലം സഞ്ജിഹീർഷുണാ ॥ **4** ॥

അഥാപി തദഭിപ്രേതം ജാനന്നഹമരിന്ദമ ।
പൃഷ്ഠതോഽൻവഗമം ഭർതുഃ പാദവിശ്ലേഷണാക്ഷമഃ ॥ **5** ॥

അദ്രാക്ഷമേകമാസീനം വിചിൻവൻ ദയിതം പതിം ।
ശ്രീനികേതം സരസ്വത്യാം കൃതകേതമകേതനം ॥ **6** ॥

ശ്യാമാവദാതം വിരജം പ്രശാന്താരുണലോചനം ।
ദോർഭിശ്ചതുർഭിർവിദിതം പീതകൗശാംബരേണ ച ॥ **7** ॥

വാമ ഊരാവധിശ്രിത്യ ദക്ഷിണാംഘ്രിസരോരുഹം।
അപാശ്രിതാർഭകാശ്വത്ഥമകൃശം ത്യക്തപിപ്പലം ॥ **8** ॥

തസ്മിൻമഹാഭാഗവതോ ദ്വൈപായനസുഹൃത്സഖാ।
ലോകാനനുചരൻ സിദ്ധ ആസസാദ യദൃച്ഛയാ ॥ **9** ॥

തസ്യാനുരക്തസ്യ മുനേർമുകുന്ദഃ
പ്രമോദഭാവാനതകന്ധരസ്യ।
ആശൃണ്വതോ മാമനുരാഗഹാസ -
സമീക്ഷയാ വിശ്രമയന്നുവാച ॥ **10** ॥

ശ്രീഭഗവാനുവാച
വേദാഹമന്തർമനസീപ്സിതം തേ
ദദാമി യത്തദ് ദുരവാപമൻയൈഃ।
സത്രേ പുരാ വിശ്വസൃജാം വസൂനാം
മത്സിദ്ധികാമേന വസോ ത്വയേഷ്ടഃ ॥ **11** ॥

സ ഏഷ സാധോ ചരമോ ഭവാനാ -
മാസാദിതസ്തേ മദനുഗ്രഹോ യത്।
യൻമാം നൃലോകാൻ രഹ ഉത്സൃജന്തം
ദിഷ്ട്യാ ദദൃശ്വാൻ വിശദാനുവൃത്ത്യാ ॥ **12** ॥

പുരാ മയാ പ്രോക്തമജായ നാഭ്യേ
പദ്മേ നിഷണ്ണായ മമാദിസർഗേ।
ജ്ഞാനം പരം മൻമഹിമാവഭാസം
യത്സൂരയോ ഭാഗവതം വദന്തി ॥ **13** ॥

ഇത്യാദൃതോക്തഃ പരമസ്യ പുംസഃ
പ്രതിക്ഷണാനുഗ്രഹഭാജനോഽഹം।

സ്നേഹോത്ഥരോമാ സ്ഖലിതാക്ഷരസ്തം
മുഞ്ചംഛുചഃ പ്രാഞ്ജലിരാബഭാഷേ ॥ **14** ॥

കോ ൻവീശ തേ പാദസരോജഭാജാം
സുദുർലഭോഽർഥേഷു ചതുർഷ്വപീഹ ।
തഥാപി നാഹം പ്രവൃണോമി ഭൂമൻ
ഭവത്പദാംഭോജനിഷേവണോത്സുകഃ ॥ **15** ॥

കർമാൺയനീഹസ്യ ഭവോഽഭവസ്യ തേ
ദുർഗാശ്രയോഽഥാരിഭയാത്പലായനം ।
കാലാത്മനോ യത്പ്രമദായുതാശ്രയഃ
സ്വാത്മൻരതേഃ ഖിദ്യതി ധീർവിദാമിഹ ॥ **16** ॥

മന്ത്രേഷു മാം വാ ഉപഹൂയ യത്ത്വ -
മകുംഠിതാഖണ്ഡസദാത്മബോധഃ ।
പൃച്ഛേഃ പ്രഭോ മുഗ്ധ ഇവാപ്രമത്ത -
സ്തന്നോ മനോ മോഹയതീവ ദേവ ॥ **17** ॥

ജ്ഞാനം പരം സ്വാത്മരഹഃപ്രകാശം
പ്രോവാച കസ്മൈ ഭഗവാൻ സമഗ്രം ।
അപി ക്ഷമം നോ ഗ്രഹണായ ഭർത -
ർവദാഞ്ജസാ യദ് വൃജിനം തരേമ ॥ **18** ॥

ഇത്യാവേദിതഹാർദായ മഹ്യം സ ഭഗവാൻ പരഃ ।
ആദിദേശാരവിന്ദാക്ഷ ആത്മനഃ പരമാം സ്ഥിതിം ॥ **19** ॥

സ ഏവമാരാധിതപാദതീർഥാ -
ദധീതതത്ത്വാത്മവിബോധമാർഗഃ ।
പ്രണമ്യ പാദൗ പരിവൃത്യ ദേവ -
മിഹാഗതോഽഹം വിരഹാതുരാത്മാ ॥ **20** ॥

സോഽഹം തദ്ദർശനാഹ്ലാദവിയോഗാർതിയുതഃ പ്രഭോ।
ഗമിഷ്യേ ദയിതം തസ്യ ബദർയാശ്രമമണ്ഡലം ॥ **21** ॥

യത്ര നാരായണോ ദേവോ നരശ്ച ഭഗവാനൃഷിഃ।
മൃദു തീവ്രം തപോ ദീർഘം തേപാതേ ലോകഭാവനൗ ॥ **22** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ഇത്യുദ്ധവാദുപാകർണ്യ സുഹൃദാം ദുഃസഹം വധം।
ജ്ഞാനേനാശമയത്ക്ഷത്താ ശോകമുത്പതിതം ബുധഃ ॥ **23** ॥

സ തം മഹാഭാഗവതം വ്രജന്തം കൗരവർഷഭഃ।
വിശ്രംഭാദഭ്യധത്തേദം മുഖ്യം കൃഷ്ണപരിഗ്രഹേ ॥ **24** ॥

വിദുര ഉവാച
ജ്ഞാനം പരം സ്വാത്മരഹഃപ്രകാശം
യദാഹ യോഗേശ്വര ഈശ്വരസ്തേ।
വക്തും ഭവാന്നോഽർഹതി യദ്ധി വിഷ്ണോ -
ർഭൃത്യാഃ സ്വഭൃത്യാർഥകൃതശ്ചരന്തി ॥ **25** ॥

ഉദ്ധവ ഉവാച
നനു തേ തത്ത്വസംരാധ്യ ഋഷിഃ കൗഷാരവോഽന്തി മേ।
സാക്ഷാദ്ഭഗവതാഽഽദിഷ്ടോ മർത്യലോകം ജിഹാസതാ ॥ **26** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ഇതി സഹ വിദുരേണ വിശ്വമൂർതേ -
ർഗുണകഥയാ സുധയാ പ്ലാവിതോരുതാപഃ।
ക്ഷണമിവ പുലിനേ യമസ്വസുസ്താം
സമുഷിത ഔപഗവിർനിശാം തതോഽഗാത് ॥ **27** ॥

രാജോവാച
നിധനമുപഗതേഷു വൃഷ്ണിഭോജേ -
ഷ്വധിരഥയൂഥപയൂഥപേഷു മുഖ്യഃ।
സ തു കഥമവശിഷ്ട ഉദ്ധവോ
യദ്ധരിരപി തത്യജ ആകൃതിം ത്ര്യധീശഃ ॥ **28** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ബ്രഹ്മശാപാപദേശേന കാലേനാമോഘവാംഛിതഃ।
സംഹൃത്യ സ്വകുലം നൂനം ത്യക്ഷ്യന്ദേഹമചിന്തയത് ॥ **29** ॥

അസ്മാൽലോകാദുപരതേ മയി ജ്ഞാനം മദാശ്രയം।
അർഹത്യുദ്ധവ ഏവാദ്ധാ സമ്പ്രത്യാത്മവതാം വരഃ ॥ **30** ॥

നോദ്ധവോഽണ്വപി മന്ന്യൂനോ യദ്ഗുണൈർനാർദിതഃ പ്രഭുഃ।
അതോ മദ്വയുനം ലോകം ഗ്രാഹയന്നിഹ തിഷ്ഠതു ॥ **31** ॥

ഏവം ത്രിലോകഗുരുണാ സന്ദിഷ്ടഃ ശബ്ദയോനിനാ।
ബദർയാശ്രമമാസാദ്യ ഹരിമീജേ സമാധിനാ ॥ **32** ॥

വിദുരോഽപ്യുദ്ധവാച്ഛ്രുത്വാ കൃഷ്ണസ്യ പരമാത്മനഃ।
ക്രീഡയോപാത്തദേഹസ്യ കർമാണി ശ്ലാഘിതാനി ച ॥ **33** ॥

ദേഹൻയാസം ച തസ്യൈവം ധീരാണാം ധൈർയവർധനം।
അൻയേഷാം ദുഷ്കരതരം പശൂനാം വിക്ലവാത്മനാം ॥ **34** ॥

ആത്മാനം ച കുരുശ്രേഷ്ഠ കൃഷ്ണേന മനസേക്ഷിതം।
ധ്യായൻ ഗതേ ഭാഗവതേ രുരോദ പ്രേമവിഹ്വലഃ ॥ **35** ॥

കാലിന്ദ്യാഃ കതിഭിഃ സിദ്ധ അഹോഭിർഭരതർഷഭഃ।
പ്രാപദ്യത സ്വഃസരിതം യത്ര മിത്രാസുതോ മുനിഃ ॥ **36** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം
തൃതീയസ്കന്ധേ വിദുരോദ്ധവസംവാദേ ചതുർത്ഥോഽധ്യായഃ ॥